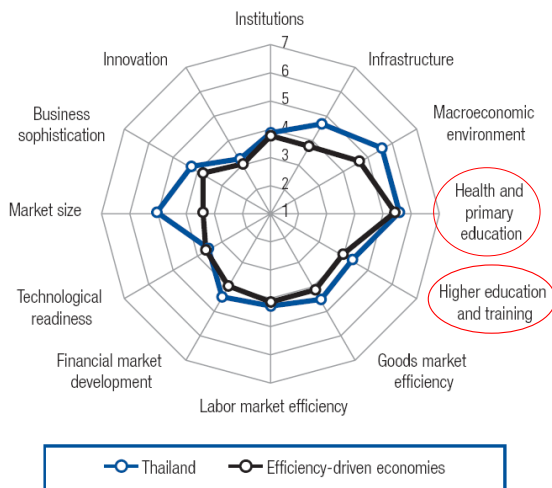

มองสถิติ และตัวชี้วัดทางการศึกษา

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 มิถุนายน 2558

ตัวชี้วัดการศึกษาไทยใน World Economic Forum : WEF 2014-2015

WEF เหนือกว่าการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด
ในแต่ละด้านหรือเรียกว่าเสาหลัก (Pillar) ทั้งหมด 12 เสาหลัก

เสาสุขภาพและการประถมศึกษา 2 ตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
- อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ

เสาสถาบันอุดมศึกษาและการฝึกอบรม 8 ตัวชี้วัด

- อัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษา
- อัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา/หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา
- คุณภาพของระบบการศึกษา
- คุณภาพของการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
- คุณภาพของสถานศึกษาที่สอนการบริหารจัดการ
- การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา
- มีการวิจัยและการบริการการฝึกอบรมที่ใช้ประโยชน์ได้
- ขอบเขตของการฝึกอบรม

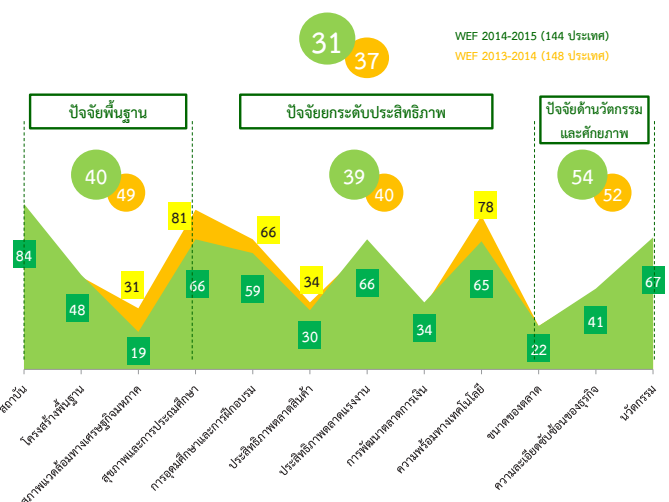
World Economic Forum : WEF ปี 2014-2015 จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่เน้นความสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ จาก 144 ประเทศที่เข้าร่วม โดยกำหนดเกณฑ์ตัวชี้วัดในแต่ละด้านหรือเรียกว่าเสาหลัก (Pillar) ซึ่งมีทั้งหมด 12 เสาหลัก ซึ่งการศึกษาเป็นตัวชี้วัดย่อยจำนวน 10 ตัวชี้วัดที่อยู่ใน 2 เสาหลัก คือเสาหลักที่ 4 สุขภาพและการประถมศึกษาจำนวน 2 ตัว (Pillar 4 : Health and Primary Education) และ

เสาหลักที่ 5 การอุดมศึกษาและการฝึกอบรม (Pillar 5 : Higher Education and Training) จำนวน 8 ตัว

ภาพรวมอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันอยู่ในอันดับ 31 ของโลก โดยมีคะแนนรวม 4.7 จากคะแนนเต็ม 7 ดีขึ้นจากปี 2013 - 2014 ที่อยู่ในอันดับที่ 37 จาก 148 ประเทศ และเป็นอันดับที่ 3 ในกลุ่มประชาคม ASEAN ดีขึ้น 1 อันดับจากปีที่แล้ว รองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย (บรูไนไม่เข้าร่วมการจัดอันดับในรอบนี้)

พิจารณาปัจจัยหลักที่นำมาใช้ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน พบว่า ประเทศไทยมีอันดับปัจจัยพื้นฐาน (Basic requirements) / ปัจจัยการผลิต (Factor - driven Economies) ซึ่งมีสัดส่วน 40 % อยู่ในอันดับ 40 คะแนน 5 ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ (Efficiency Enhancers/Efficiency-driven Economies) ซึ่งมีสัดส่วน 50 % ในอันดับ 39 คะแนน 4.5 ปัจจัยด้านนวัตกรรมและศักยภาพทางธุรกิจ (Innovation and Sophistication factor/ Innovation - driven Economies) ซึ่งมีสัดส่วน 10 % ในอันดับ 54 คะแนน 3.8 ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนที่สุดของประเทศไทยและมีอันดับลดลงต่อเนื่องทุกปี

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ดีขึ้น เป็นอันดับ 31 จากเดิมอยู่ที่ 37

เปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในกลุ่มประชาคม ASEAN

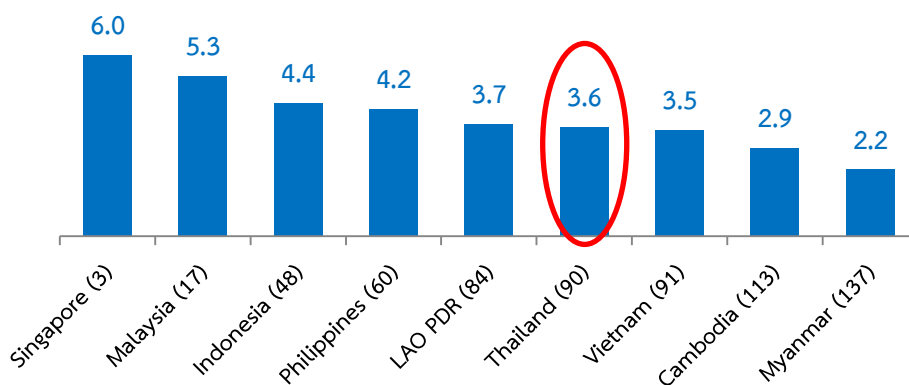

ที่มา : World Economic Forum 2013 และ 2014

เสาหลักที่ 4 สุขภาพและการประถมศึกษา (Pillar 4 : Health and Primary Education)

ในเสาหลักที่ 4 นี้มีตัวชี้วัดด้านการศึกษา คือ ตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ พบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (Quality of Primary Education) ประเทศไทยมีอันดับลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยปีนี้อยู่ในอันดับที่ 90 ลดลงจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ในอันดับ 86 โดยมีคะแนน 3.6 เท่าเดิม และอยู่ในอันดับที่ 6 ของกลุ่มประชาคม ASEAN (9 ประเทศยกเว้นบรูไน)

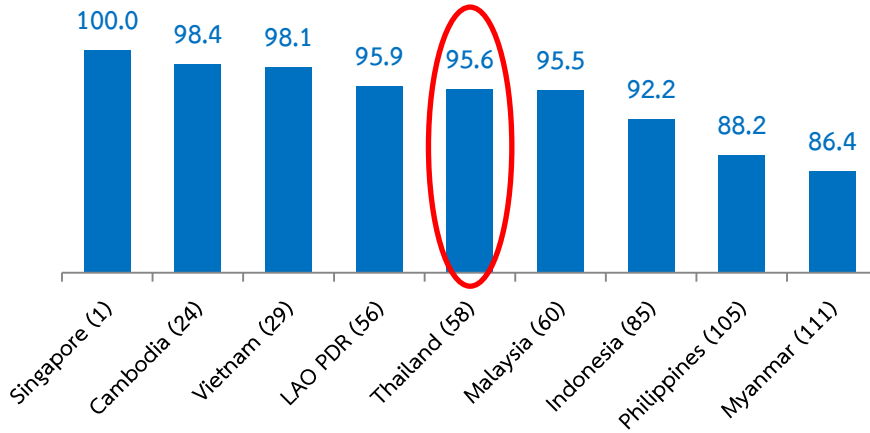
คุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 90 ของโลก และเป็นอันดับที่ 6 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

และอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ ที่ชี้วัดโอกาสการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียนอายุ 6-11 ปี ซึ่งดูจากอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ (Primary education enrollment, net %) เท่ากับร้อยละ 95.6 สูงขึ้นกว่าปีที่แล้ว คือร้อยละ 89.7 ส่งผลให้ประเทศไทยมีอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ อยู่ในอันดับที่ 58 สูงขึ้นกว่าปีที่แล้ว (101) และเป็นอันดับที่ 5 ของกลุ่มประชาคม ASEAN ขึ้นจากอันดับที่ 8 ในปีที่แล้ว

อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 58 ของโลก และเป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN

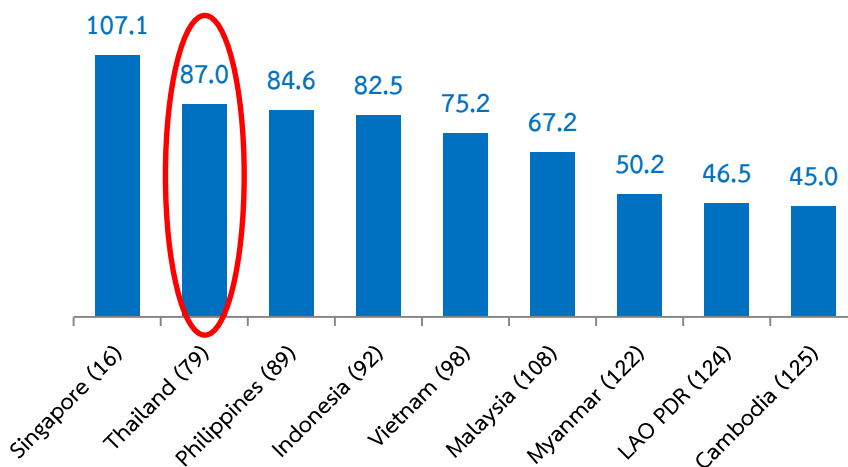

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

เสาหลักที่ 5 การอุดมศึกษาและการฝึกอบรม (Pillar 5 : Higher Education and Training) มีตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วยดังนี้

ตัวชี้วัดอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยพิจารณาจากโอกาสการเข้าเรียนของประชากรอายุ 12-17 ปี ประเทศไทยมีอัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษา (Secondary education enrollment, gross %) พบว่า เพิ่มสูงขึ้นกว่าปีที่จากร้อยละ 78.2 ในปีก่อน เป็นร้อยละ 87.0 ส่งผลให้อยู่ในอันดับที่ 79 สูงขึ้นจากอันดับที่ 94 ในปีที่แล้ว และก้าวขึ้นเป็นอันดับที่ 2 ของกลุ่มประชาคม ASEAN รองจากสิงคโปร์

อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาประเทศไทย อยู่อันดับที่ 79 และเป็นอันดับที่ 2 ของ ASEAN

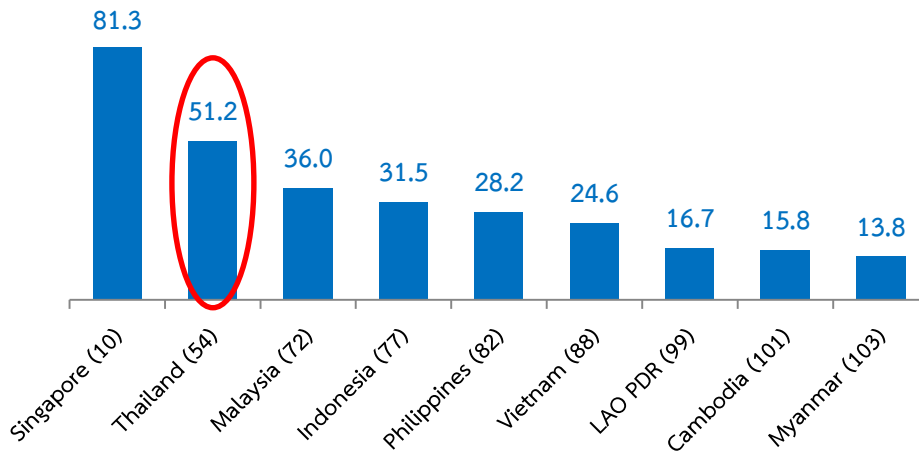

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ตัวชี้วัดคุณภาพของระบบการศึกษาและโอกาสเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาวิจัยและการสร้างความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น หากประชากรได้รับโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา/หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา (Tertiary education enrollment, gross %) มากเพิ่มขึ้น ก็คาดว่าจะทำให้ตัวชี้วัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นได้ ซึ่งในปี 2015 ประเทศไทยมีอัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาร้อยละ 51.2 สูงขึ้นจากปีที่แล้ว (46.4%) ทำให้อยู่ในอันดับที่ 54 สูงขึ้น 1 อันดับจากปีที่แล้ว (55) และเป็นอันดับ 2 ของกลุ่มประชาคม ASEAN เช่นเดียวกับปีที่แล้ว

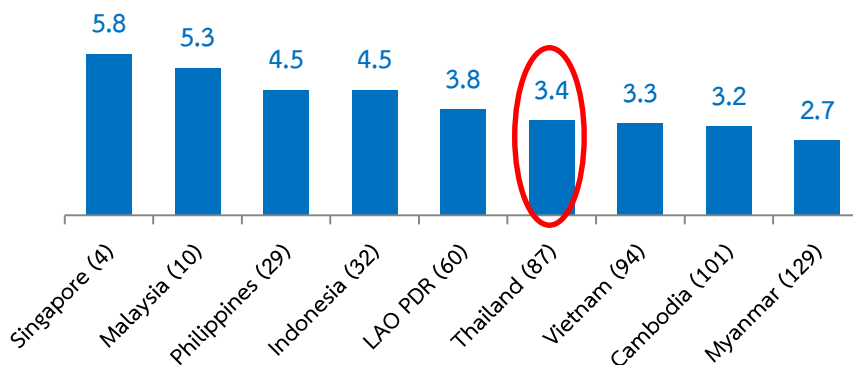
อัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ประเทศไทย อยู่ลำดับที่ 54 และเป็นอันดับที่ 2 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ความคิดเห็นจากภาคธุรกิจที่มีต่อคุณภาพของระบบการศึกษาของประเทศที่ผลิตกำลังคนได้ตอบสนองตลาดแรงงานมากเพียงใด นั้น WEF 2015 รายงานตัวชี้วัด คุณภาพของระบบการศึกษา (Quality of the Education System) โดยการสำรวจความพึงพอใจ พบว่า มีคะแนนน้อยลงกว่าปีที่แล้ว จาก 3.6 เป็น 3.4 อันดับลดลงจากอันดับที่ 78 เป็น 87 ในระดับโลก แต่เป็นอันดับที่ 6 ในกลุ่มประชาคม ASEAN ซึ่งอันดับดีขึ้นจากปีที่แล้ว (8) ทำให้ประเทศไทยมีอันดับคุณภาพของระบบการศึกษาเหนือกว่าอีกเพียง 3 ประเทศในกลุ่มประชาคม ASEAN ได้แก่ เวียดนาม (94) กัมพูชา (101) และเมียนมา (129)

คุณภาพของระบบการศึกษา ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 87 และเป็นอันดับที่ 6 ของ ASEAN

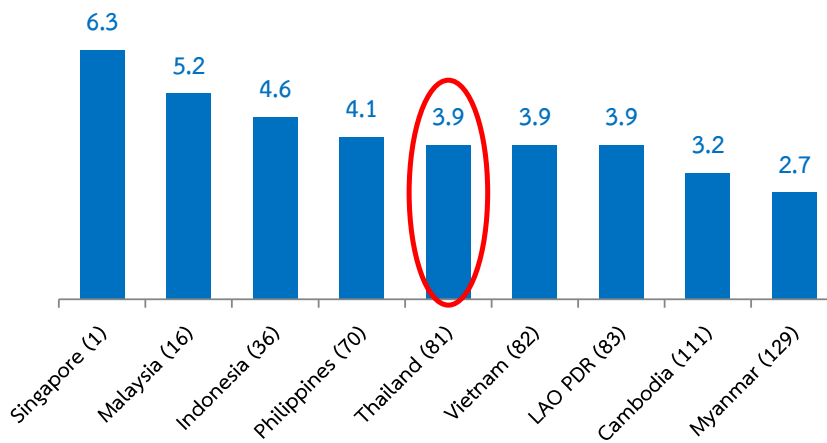

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ตัวชี้วัดด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (Quality of math and science education) จากการสำรวจพบว่า ประเทศไทยมีคะแนนลดลงต่ำกว่าปีที่แล้ว จาก 4.0 เป็น 3.9 มีอันดับหล่นลงจาก 80 เป็น 81 โดยเป็นอันดับที่ 5 ในกลุ่มประชาคม ASEAN เหนือกว่าประเทศเวียดนามซึ่งมีอันดับขึ้นจาก 125 เป็น 82 ภายในระยะเวลา 1 ปี เพียงเล็กน้อย

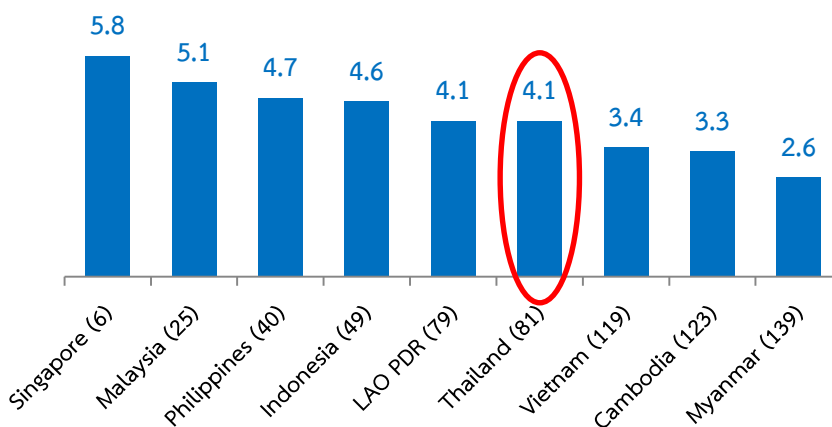
คุณภาพของการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 81 และเป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ตัวชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษาที่สอนการบริหารจัดการ ในส่วนของตัวชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษาที่สอนการบริหารจัดการ (Quality of management schools) ซึ่งมีคุณภาพดีขึ้นในลักษณะก้าวกระโดดใกล้เคียงกับประเทศบรูไนในปีที่แล้ว ในอันดับที่ 53 กลับตกลงเป็นอันดับที่ 81 ในปีนี้ และหล่นเป็นอันดับที่ 6 ในกลุ่มประชาคม ASEAN จากอันดับที่ 5 ในปีที่แล้ว

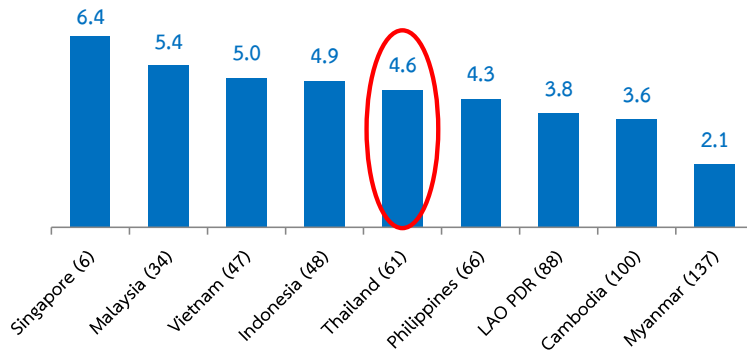
คุณภาพของคุณภาพของสถานศึกษาที่สอนการบริหารจัดการ ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 81 และเป็นอันดับที่ 6 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ตัวชี้วัดการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาการสำรวจความพึงพอใจด้านการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา (Internet access in schools) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นจาก 65 เป็น 61 ในปีนี้ โดยมีคะแนน 4.6 คงเดิม เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มประชาคม ASEAN ไทยปรับขึ้น 1 อันดับจากปีที่แล้ว เป็นอันดับที่ 5

การเข้าถึงการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 61 และเป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN

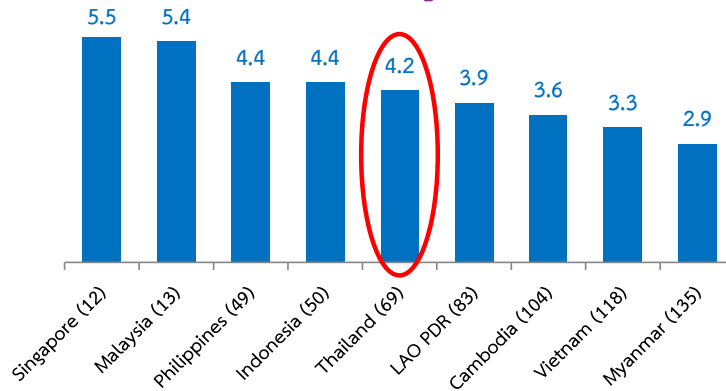

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ตัวชี้วัดด้านการวิจัยและการบริการฝึกอบรมที่ใช้ประโยชน์ได้

ผลการสำรวจความพึงพอใจด้านการวิจัยและการบริการฝึกอบรมที่ใช้ประโยชน์ได้ (Availability of research and training services) พบว่า ปีนี้ประเทศไทยได้คะแนนคงที่ คือ 4.2 แต่มีอันดับต่ำลงจาก 64 เป็น 69 และเป็นอันดับที่ 5 ในกลุ่มประชาคม ASEAN เท่าปีที่แล้ว

การวิจัยและการบริการฝึกอบรมที่ใช้ประโยชน์ได้ ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 64 แต่เป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN

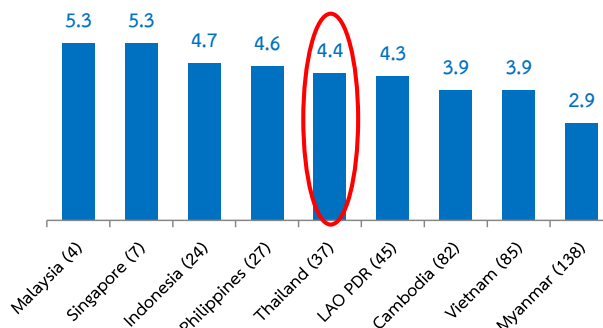

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ตัวชี้วัดความพึงพอใจด้านขอบเขตของการฝึกอบรม

ผลการสำรวจความพึงพอใจด้านขอบเขตของการฝึกอบรม (Extent of staff training) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับที่สูงขึ้นจากอันดับที่ 50 เป็นอันดับที่ 37 ด้วยคะแนนคงที่ คือ 4.4 และเป็นอันดับที่ 5 ในกลุ่มประชาคม ASEAN ขึ้นจากอันดับที่ 6 ในปีที่แล้ว

ความพอใจด้านขอบเขตของการฝึกอบรม ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 37 และเป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

จากผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษิตตามตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัดข้างต้น
เปรียบเทียบอันดับในกลุ่มประชาคมอาเซียนได้ดังนี้

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในกลุ่มประเทศ ASEAN (ยกเว้น Brunei)
World Economic Forum 2014-2015

ประเทศ (9)	ตัวชี้วัดด้านการศึกษา										
	Quality of primary education	primary education enrollment, net %	Secondary education enrollment, gross %	Tertiary education enrollment, gross %	Quality of the education system	Quality of math and science education	Quality of management schools	Internet access in schools	Availability of research and training services	Extent of staff training	
Cambodia	113 ↓	24 ↑	125 ↑	101 ↑	101 ↓	111 ↓	123 ↓	100 ↓	104 ↓	82 ↓	
Indonesia	48 ↑	85 ↓	92 ↑	77 ↑	32 ↑	36 ↓	49 ↑	48 ↑	50 ↓	24 ↑	
Lao PDR	84 ↓	56 ↓	124 ↓	99 ↑	60 ↓	83 ↑	79 ↑	88 ↑	83 ↑	45 ↑	
Malaysia	17 ↑	60 ↓	108 ↓	72 ↓	10 ↑	16 ↑	26 ↑	34 ↑	13 ↑	4 ↑	
Myanma	137 ↑	111 ↑	122	103	129 ↓	129 ↑	139 ↑	137 ↑	135 ↑	138 ↑	
Philippines	60 ↑	105 ↑	89 ↓	82 ↓	29 ↑	70 ↑	40 ↓	66 ↑	49 ↑	27	
Singapore	3	1	16 ↑	10 ↑	4 ↓	1	6	6 ↓	12 ↑	3 ↓	
Thailand	90 ↓	58 ↑	79 ↑	54 ↑	87 ↓	81 ↓	81 ↓	61 ↑	69 ↓	37 ↑	
Vietnam	91 ↑	29 ↓	98 ↓	88 ↑	94 ↑	82 ↑	119 ↑	47 ↓	118 ↑	85 ↑	

ที่มา : World Economic Forum 2014-2015

ข้อสังเกต

- ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF 2014-2015 ที่มีตัวชี้วัดด้านการศึกษา 10 ตัวชี้วัด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกทั้งหมด 144 ประเทศ พบว่า ประเทศไทยมีตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่อันดับเพิ่มขึ้น 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เป็นข้อมูลตัวเลขสถิติพื้นฐานของประเทศ (Basic Statistics) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงสถิติที่มาจากสำนักงานสถิติแห่งยูเนสโก (UNESCO Institute of Statistics) จำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ (Primary education enrollment, net %) อัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษา (Secondary education enrollment, gross %) และอัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา/หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา (Tertiary education enrollment, gross %) มีอันดับสูงขึ้นทั้งหมด และตัวชี้วัดที่มาจากผลการสำรวจความคิดเห็น/พึงพอใจจากภาคธุรกิจ (Opinion Survey) จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความพอใจในการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา (Internet access in schools) และความพึงพอใจด้านขอบเขตของการฝึกอบรม (Extent of staff training) ที่มีอันดับเพิ่มขึ้น ส่วนตัวชี้วัดอีก 5 ตัวชี้วัดจาก 7 ตัวชี้วัด มีอันดับที่ต่ำกว่าผลการสำรวจในปี 2013 - 2014
- การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันปีนี้มีประเทศเข้าร่วมการจัดอันดับเพียง 144 ประเทศลดลงจากปีที่แล้ว 148 ประเทศ และเมื่อเปรียบเทียบผลการจัดอันดับในกลุ่มประชาคม ASEAN ซึ่งประเทศบรูไนไม่ได้เข้าร่วมการจัดอันดับในปีนี้จะพบว่า ในบางตัวชี้วัดอันดับของประเทศไทยดีขึ้นกว่าปีที่แล้วเพียง 1 อันดับ หรือ บางตัวชี้วัดประเทศไทยได้คะแนนคงที่แต่กลับมีอันดับที่เปลี่ยนไปจากเดิม

